



Staatssecretaris Economische Zaken, Sharon Dijksma

## ‘Gezamenlijk de natuur versterken’

Het kabinet presenteerde onlangs een nieuwe visie op de natuur in Nederland. ‘Kern daarvan is dat de natuur niet beschermd moet worden tégen de samenleving, maar dat de natuur versterkt moet worden mét de samenleving’, aldus staatssecretaris Sharon Dijksma bij de presentatie. Wat betekent dat en hoe kijkt zij naar de rol van drinkwaterbedrijven bij natuurbeheer en bij het leveren van schoon drinkwater?

Dijksma: ‘Wij hebben in Nederland een sterkere natuur nodig, ook om economische groei mogelijk te maken. Natuur in onze omgeving is cruciaal voor onze welvaart. Heel lang is de gedachte geweest dat wij natuur vooral moeten beschermen. Maar natuur is geen aparte sector of een bos met een hek eromheen. Natuur is veel meer dan dat en moet verankerd worden midden in de samenleving. Dat betekent niet dat de overheid minder investeert in kwetsbare gebieden. Deze kabinetsperiode gaat het om honderden miljoenen euro’s extra.’

### **Robuuste natuur**

‘Maar nog belangrijker is het voor mij dat de natuur in de breedte wordt versterkt. Daardoor krijgen planten en dieren meer ruimte om te leven of zelfs te overleven. Dus liever investeren in meer groen, dan de focus op het beschermen van de laatste vleermuissoort op één bepaalde plek. Dat kan alleen als er in de samenleving draagvlak is voor natuur en wordt erkend dat natuur een basisvoorwaarde is voor economische activiteit.’

*Kunnen de drinkwaterbedrijven bijdragen aan het doel om natuur weer midden in de maatschappij te plaatsen?*

Dijksma: ‘Drinkwaterbedrijven zijn onmisbare schakels voor de natuur en economie in Nederland. Deze bedrijven tonen veel vakmanschap om met behulp van natuurlijke processen zuiver drinkwater te produceren. De mensen die er werken, weten als geen ander dat de natuur onmisbaar is voor ons welzijn. Ook is schoon water een onmisbare bron voor de economie. En juist voor deze sector is het de normaalste zaak van de wereld dat natuur geen grenzen kent en niet in afgebakende gebieden valt te vatten. Het water stroomt overal doorheen. Alle activiteiten die wij als mensen ontplooiën, zijn van invloed op waterkwaliteit.’

## Drinkwaterbedrijven als natuurbeheerders

‘Vandaar dat in de natuurvisie met regelmaat verwezen wordt naar de rol van drinkwaterbedrijven als natuurbeheerders. Belangrijk, want de bedrijven zijn de vierde natuurbeheerder van Nederland. Geen vrijblijvende rol dus, en dat brengt ook verantwoordelijkheden met zich mee. Ik zie dat de sector die verantwoordelijkheid meer en meer oppakt. Ik ben dan ook benieuwd naar de voortgang van de actieagenda voor natuur en schoon water, waarover eerder gesproken is. Het Groene Tafelgesprek over drinkwater en natuur van eind april is daarnaast een goed initiatief. Naar aanleiding van dat gesprek wordt de samenwerking tussen overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties versterkt en dat is broodnodig.’

De staatssecretaris vervolgt: ‘De uitdaging die ik al noemde, om met minder druk op de natuur flink meer voedsel te produceren, vraagt om oplossingen van al die partners. Op waterterrein is er al veel gebeurd, maar er valt nog een wereld te winnen. Door goede omgang met water en waterzuivering kunnen kosten worden bespaard en kan de milieudruk afnemen. Daarnaast beheren drinkwaterbedrijven nóg een schaars goed; namelijk ruimte voor recreatie in het ‘groen’. We kunnen samen optrekken om de ‘groene’ gebieden van drinkwaterbedrijven te versterken.’

‘Deze gebieden moeten zoveel mogelijk toegankelijk zijn voor het publiek. Dat laat mensen ook beseffen dat er op die plaatsen water wordt gewonnen voor de productie van drinkwater. Als je je er niet dagelijks mee bezighoudt, dan is schoon water al snel vanzelfsprekend. Maar in werkelijkheid zijn mensen er dag in, dag uit mee bezig om dat voor de hele samenleving voor elkaar te krijgen. Daar mogen Nederlanders zich best wat bewuster van worden.’

*Hoe ziet u de verhouding tussen natuur en landbouw; is die ook van invloed op ons grondwater?*

Dijksma: ‘Zonder een sterke natuur geen bloeiende landbouw. We kunnen het blijven hebben over tegenstellingen tussen landbouw en natuur. Die zijn er ook, maar door problemen uit te vergroten, lossen we de uitdagingen voor de komende decennia

niet op. We hebben meer voedsel nodig voor de groeiende wereldbevolking, met minder belasting op onze hulpbronnen, hoe je het ook wendt of keert.’

‘In Nederland heb je veel meer landbouwgrond dan natuur. Je zult de inzet van landbouw nodig hebben om biodiversiteit te behouden. Daar wordt soms te makkelijk overheen gestapt. En de landbouw heeft ook baat bij meer natuur, zoals voorbeelden in agrarisch natuurbeheer laten zien. Bijen profiteren bijvoorbeeld van bloeiende akkerranden en dat leidt weer tot betere bestuiving van gewassen voor de boer. Dat soort win-wincombinaties tussen economie en natuur moet continu opgezocht worden.’

‘Wel moeten we oppassen om niet in vaste patronen te vervallen: wat op de ene plek wel werkt, hoeft op een andere plek niet te werken. Ook zijn de natuur en onze omgeving continu in verandering en dat vraagt om flexibiliteit, zoals ook in de natuurvisie verwoord staat.’

*Hoe zit dat dan met gewasbeschermingsmiddelen?*

Dijksma: ‘Dat is nou precies een voorbeeld van een kwestie die vraagt om oplossingen voor de toekomst, zodat wij genoeg te eten houden, gezond blijven en onze natuur niet te zwaar belasten. Voor goede oogsten zijn gewasbeschermingsmiddelen nu eenmaal onmisbaar. Alleen kan het gebruik van veel middelen de natuur op de proef stellen en brengt verkeerd gebruik gezondheidsrisico's met zich mee. Dat moeten we voorkomen.’

‘Maar willen we meer gaan produceren, dan zullen we moeten opletten hoe we met gewasbeschermingsmiddelen omgaan. Door technologische vooruitgang en ook door inzet van natuur in de landbouw is het mogelijk om minder middelen te gebruiken, zonder dat de kwaliteit en kwantiteit van voedselproductie er onder lijden. Naar dat soort win-winsituaties gaan wij op zoek, zodat gezondheidsrisico's zoveel mogelijk kunnen worden vermeden. Dat vraagt om kennis en die hebben wij gelukkig in huis. We hebben in Nederland het Ctgb, het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, dat vanuit zijn deskundigheid beoordeelt of en onder welke gebruiksvoorwaarden

gewasbeschermingsmiddelen mogen worden toegepast. In Europa houdt de EFSA zich bezig met het uitvoeren van risico-beoordelingen en nader onderzoek naar schadelijkheid van stoffen.’

*Wat is de belangrijkste pijler van het nieuwe mestbeleid om de Europese doelen te halen en hoe verhoudt zich dat tot een betere kwaliteit van ons grondwater?*

Dijksma: ‘Een belangrijk middel om de normen te halen, is de verplichte mestverwerking voor bedrijven. Die maatregel geldt vanaf 1 januari van dit jaar. De basis daarvan is dat ieder bedrijf met een mestoverschot verantwoordelijk wordt gemaakt om een deel van het overschot te laten verwerken. Dit kan onder andere door meststoffen te exporteren. Daardoor kunnen boeren hier bijvoorbeeld kwalitatief goede melkproducten blijven produceren, maar komen er minder nutriënten in de Nederlandse bodem en in het grondwater. Op andere plaatsen in de wereld, waar een tekort is aan meststoffen, kunnen schrale landbouwgronden met hulp van Nederlandse bewerkte mest hogere opbrengsten opleveren. Dit beleid leidt tot nieuwe handelsmogelijkheden en pakt beter uit voor het milieu.’

